

NÁSTROJE PRO ZJIŠŤOVÁNÍ A HODNOCENÍ STAVU

VOD A VÝZKUM PRO POTŘEBY PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD

Oblast je zaměřena na zpracování využitelných výstupů aplikovaného výzkumu pro naplnění povinností při zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí jako klíčových prvků procesu plánování v oblasti vod. Tyto aktivity velmi úzce souvisejí s implementací požadavků příslušných evropských směrnic a rozhodnutí, popř. obecných CIS WFD Guidance dokumentů. Vývoj nástrojů pro zajištění výše uvedených požadavků je jednou ze základních priorit resortu MŽP.

VÚV
TGM

Dílčí cíle

VÝZKUM A VÝVOJ METOD A NÁSTROJŮ V OBLASTI ZJIŠŤOVÁNÍ A HODNOCENÍ STAVU POVRCHOVÝCH VOD

Cílem je zajištění využitelných postupů a metod pro zjišťování a hodnocení chemického stavu (pro různé matrice) a ekologického stavu/potenciálu (biologické složky, fyzikálně-chemické složky, hydromorfologie) v přímé návaznosti na identifikované antropogenní a přírodní vlivy. Samostatnou částí je výzkum dopadů navrhovaných změn hydromorfologických charakteristik na stav jednotlivých biologických složek. Součástí výzkumných aktivit je i vývoj analytických metod stanovení prioritních a prioritních nebezpečných látek a dalších perzistentních polutantů a jejich relevance v povrchových vodách v ČR. Výzkumné aktivity v této oblasti rovněž zahrnují vývoj nových a aktualizaci současných nástrojů pro stanovení mísicích zón a rovněž metod pro kvantifikaci účinnosti navržených opatření pro dosažení environmentálních cílů ochrany vod při zohlednění mitigačních opatření. Výsledky a výstupy realizované v této oblasti budou sloužit jako klíčová výzkumná a expertní metodická základna procesu plánování v oblasti vod.

VÝZKUM V OBLASTI ZJIŠŤOVÁNÍ A HODNOCENÍ STAVU PODZEMNÍCH VOD

Cílem je zajištění využitelných výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod a souvisejících terestrických ekosystémů s přímou vazbou na podzemní vody. Součástí řešení je vývoj postupů pro hodnocení kvantitativního stavu, kontaminovaných míst a postupů pro vyhodnocení dlouhodobých trendů koncentrací znečišťujících látek v podzemních vodách. Další oblastí výzkumných aktivit je studium ovlivnění přírodních zdrojů podzemních vod antropogenní činností, udržitelnost těchto zdrojů a jejich ochrana. Souvisejícím tématem je i výzkum v oblasti ochrany podzemních vod, zejména mělkých kolektorů, vzhledem ke kontaminaci v důsledku intenzivní zemědělské činnosti. Výsledky a výstupy realizované v této oblasti budou sloužit jako klíčová výzkumná a expertní metodická základna procesu plánování v oblasti vod.

VÝZKUM V OBLASTI ZJIŠŤOVÁNÍ A HODNOCENÍ STAVU CHRÁNĚNÝCH OBLASTÍ

Cílem je zajištění využitelných výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti zjišťování a hodnocení stavu chráněných oblastí s vazbou na vodu. Součástí výzkumných činností je zejména vývoj metod pro hodnocení chráněných oblastí s odběrem surové vody určené pro lidskou spotřebu, dále výzkum a vývoj metod pro hodnocení chráněných oblastí vymezených pro ochranu stanovišť a druhů s vazbou na vodu (NATURA 2000, Ptačí oblasti a maloplošná chráněná území), včetně stanovení environmentálních cílů pro tyto typy chráněných oblastí. Výsledky a výstupy realizované v této oblasti budou sloužit jako klíčová výzkumná a expertní metodická základna procesu plánování v oblasti vod.

VÝVOJ METOD A NÁSTROJŮ PRO POSUZOVÁNÍ NÁVRHU JEDNOTLIVÝCH TYPŮ OPATŘENÍ PRO SPLNĚNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH CÍLŮ A NAVAZUJÍCÍCH TYPŮ VÝJIMEK V RÁMCI PROCESU PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VOD

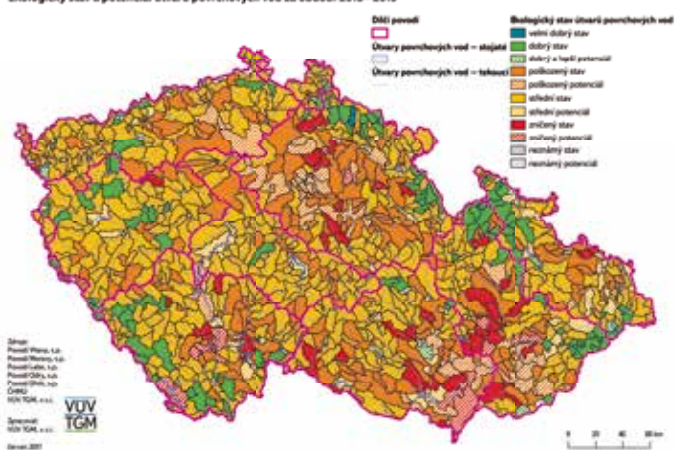
Cílem je zajištění využitelných výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti sledování dopadů navržených opatření na dosažení environmentálních cílů ochrany vod, jejich ekonomické aspekty. Vývoj postupů a metod se zaměřuje na oblast uplatnění výjimek v rámci procesu plánování v oblasti vod – prodloužení lhůt, méně přísné cíle, dočasné zhoršení stavu a zhoršení nebo ohrožení nedosažení dobrého stavu v budoucnu z důvodů realizace nových fyzických změn v útvarech povrchových vod a změny hladin v útvarech podzemních vod, které souvisejí s novými rozvojovými činnostmi lidské společnosti a postupy pro zdůvodnění těchto výjimek.

VÝZKUMNÁ PODPORA PLÁNOVÁNÍ PODLE POVODŇOVÉ SMĚRNICE

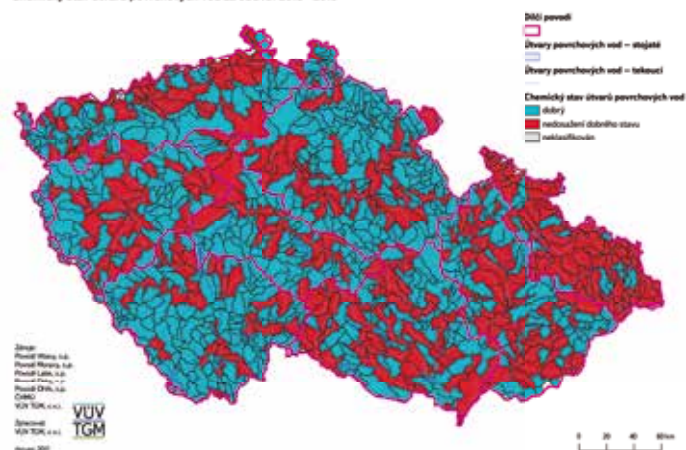
Výzkumné aktivity v rámci dílčího cíle 5 směřují k podpoře plnění požadavků směrnice 2007/60/ES (Povodňová směrnice). Jedná se především o zajištění využitelných výsledků aplikovaného výzkumu nezbytných pro aktualizaci jednotlivých výstupů požadovaných směrnicí. Důraz je kladen na hledání postupů efektivních návrhů a posuzování protipovodňových opatření strukturálního i nestructurálního charakteru tak, aby byly plněny cíle stanovené v plánovacích dokumentech. Vývoj postupů a metod je dále zaměřen na proces koordinace plánování podle Povodňové a Rámcové směrnice tak, aby byl v maximální míře eliminován negativní dopad protipovodňových opatření na stav vodních útvarů.

Ekologický stav a potenciál útvarů povrchových vod za období 2013–2015

Chemický stav útvarů povrchových vod za období 2013–2015

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ VÝZKUMNÉ PROJEKTY REALIZOVANÉ V PŘEDCHOZÍCH LETECH

- Identifikace zranitelnosti a možnosti podpory přirozených funkcí krajiny v podmínkách změněného klimatu ve velkoplošných zvláště chráněných územích (TH02030509, 2017–2019, TA ČR)
- Program sledování vlivu JE Dukovany na jakost vody v řece Jihlavě (413/2015/D/4, (2002) 2015–2018, ČEZ, a. s.)
- Implementace směrnice EU o vyhodnocování povodňových rizik (2012–2017, MŽP)
- Monitoring dlouhodobých změn biologické diversity tekoucích vod v období klimatické změny: návrh, realizace a implementace do veřejného informačního systému ARROW (EHP-CZ02-OV-1-018-2014, 2015–2016, Norské fondy, MŽP)
- Norské fondy – Monitoring lokalit soustavy Natura 2000 jako nástroj pro efektivní management a ochranu autochtonních populací raků (EHP-CZ02-OV-1-007-2014, 2015–2016, Norské fondy, MŽP)
- Návrh systému integrované protipovodňové prevence a prevence proti suchu na území mikroregionu Žulovsko (2016, Silezika, z. s.)
- Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice (CZ.1.02/1.3.00/10.06295, 2016)
- Analýzy a hodnocení sociálně ekonomických dopadů na rozvoj společnosti v územích chráněných pro akumulaci povrchových vod (TD020084, 2014–2015, TA ČR)
- Vysychání toků v období klimatické změny: predikce rizika a biologická indikace epizod vyschnutí jako nové metody pro management vodního hospodářství a údržby krajiny (TA02020395, 2012–2015, TA ČR)
- Identifikace významných území s kulturně historickými hodnotami ohrožených přírodními a antropogenními vlivy (DF12P01OVVO35, 2012–2015, MK)
- Odborná podpora pro omezování rizika povodní (2013–2014, MŽP)
- Protipovodňové vzdělávací a výzkumné centrum (CZ.1.07/2.4.00/17/0040, 2013–2014, OPVK MŠMT)
- Reporting dat z povodňového mapování (2014, MŽP)
- Emise a jejich dopad na vodní prostředí (QJ1220346, 2012–2014, MZe)
- Nové metodické přístupy pro kontrolu a hodnocení povrchových vod ke koupání (TA01020675, 2011–2013, TA ČR)
- Vývoj nástrojů včasného varování a reakce v oblasti ochrany povrchových vod (TA01020714, 2011–2004, TA ČR)

SOUHRN A ZÁVĚR

Plnění definovaných cílů a potřeb v rámci výzkumných aktivit v oblasti zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí představují v nadcházejícím období zásadní a relevantní podklad pro potřeby úzce provázaného procesu plánování v oblasti vod s ohledem na povinnosti dosažení environmentálních cílů v podmínkách trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti.

KONTAKTY

Ing. Petr Tušil, Ph.D., MBA

tel.: 595 134 899, e-mail: petr.tusil@vuv.cz

RNDr. Hana Prchalová

tel.: 220 197 356, e-mail: hana.prchalova@vuv.cz

Mgr. Pavel Rosendorf

tel.: 220 197 413, e-mail: pavel.rosendorf@vuv.cz

Ing. Martin Durčák

tel.: 595 134 815, e-mail: martin.durcak@vuv.cz

Mgr. Pavla Štěpánková, Ph.D.

tel.: 541 126 312, e-mail: pavla.stepankova@vuv.cz